

Vabariigi Valitsuse määruse
„Vabariigi Valitsuse 6. oktoobri 2005. a määruse nr 259
„Koiva-Mustjõe maastikukaitseala kaitse-eeskiri” muutmise” eelnõu
SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Looduskaitseseaduse § 10 lõike 1 alusel on Vabariigi Valitsusel õigus võtta ala kaitse alla, kehtestada ala kaitsekord ja muuta kaitsekorda. Eelnõukohase määrusega muudetakse Koiva-Mustjõe maastikukaitseala (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eeskirja.

Kaitseala paikneb Valga maakonnas Taheva vallas Koiva, Koikküla, Laanemetsa, Tsirgumäe, Sooblase, Hargla, Kalliküla ja Tõrvase külas ning Võru maakonnas Mõniste vallas Tursa, Saru, Kuutsi ja Hüti külas.

Kaitse-eeskirja muutmise vajaduse on tinginud asjaolu, et senine kaitsekord ei võimalda teha kõikidel poollooduslikel kooslustel elupaikade säilimiseks vajaminevaid hooldus- ja taastamistöid. Kaitsealale jääb ka hea taastamispotentsiaaliga puiskarjamaid, kuid need ei ole seatud kaitseala kaitse-eesmärgiks, mis toetaks nende koosluste taastamist ja hooldamist. Koiva-Mustjõe maastikukaitsealale jääb suur osa Koiva-Mustjõe luha loodusalast ja Koiva-Mustjõe linnualast. Ühtlasi ajakohastatakse kaitse-eeskirja tekst osas, milles see ei vasta enam kehtivale õigusele.

Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni kaitse planeerimise spetsialist Maarja Mägi (tel 680 7910, e-post maarja.magi@keskkonnaamet.ee), eelnõuga kavandatud muudatuste vajalikkust, looduskaitseseadusele vastavust ja seletuskirja nõuetekohast vormistust on kontrollinud Keskkonnaameti kaitse planeerimise peaspetsialist Taavi Tattar (tel 786 8371, e-post taavi.tattar@keskkonnaamet.ee). Eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaameti üldosakonna jurist Kristiin Jääger (tel 680 7424, e-post kristiin.jaager@keskkonnaamet.ee). Ekspertdihinnangu on andnud Eerik Leibak. Eelnõu on keeleliselt toimetanud Siiri Soidro (tel 640 9308, e-post siiri.soidro@tlu.ee).

2. Eelnõu sisu, kaitse-eesmärgi ja kaitsekorra muutmise põhjendus

Koiva-Mustjõe maastikukaitseala üks kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi nr 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (edaspidi *loodusdirektiiv*) I lisas nimetatud elupaigatüüpide jõgede ja ojade (3260), kuivade nõmmede (4030), lubjarikkal mullal kuivade niitude (6210*), lubjavaesel mullal liigirikaste niitude (6270*), niiskuslembeste kõrgrohustute (6430), lamminiitude (6450), puisniitude (6530*), vanade loodusmetsade (9010*), rohunditerikaste kuusikute (9050), soostuvate ja soolehtmetsade (9080), siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) ning laialehiste lammimetsade (91F0) kaitse.

Lisaks nendele elupaigatüüpidele, mis on praegu kaitse-eesmärgiks seatud, jääb Koiva-Mustjõe maastikukaitsealale kooslusi, mis liigituvad hea taastamispotentsiaaliga puiskarjamaadeks. Koiva-Mustjõel on puiskarjamaade pindala väike, kuid need on piirkonnale iseloomulikud pärandmaastiku osad ja looduslikult mitmekesised ning seetõttu on vaja neid säilitada.

Puiskarjamaade kaitseala kaitse-eesmärgiks seadmine soodustab nende taastamist ja hooldamist. Arvestades praegust olukorda, on kohalikud ettevõtjad huvitatud nende sihipärasest hooldusest. Ilma hooldamiseta võivad puiskarjamaad Koiva-Mustjõe maastikukaitsealalt kaduda.

Nimetatud asjaolu on tinginud vajaduse muuta kaitseala ning selle vööndite kaitse-eesmärke. Määruse muutmisel muudetakse selle § 1 lõike 1 punkti 2 sõnastust ning lisatakse kaitse-eesmärkide loetelusse elupaigatüüp „puiskarjamaad (9070)“.

Lisaks Koiva konnu, Parnika, Vaitka, Saru, Vaidva ja Vaskpalo sihtkaitsevööndile on poollooduslikke kooslusi Alakonnu ja Kõrgeperve sihtkaitsevööndis, kus nende vööndite kaitse-eesmärk ei toeta hetkel nende taastamis- ja hooldustöid. Seetõttu muudetakse Kõrgeperve, Alakonnu, Vaitka, Parnika, Koiva konnu, Vaskpalo, Saru ja Vaidva sihtkaitsevööndite eesmärke. Loetletud vööndite kaitse-eesmärgiks lisatakse poollooduslike koosluste taastamine ja säilitamine, mis võimaldab kaitseala valitsejal kaitse-eeskirja § 6 lõike 1 alusel poollooduslikke kooslusi taastada ja säilitada (hooldada). Kehtiv eeskiri ei võimaldanud teatud aladel poollooduslikke kooslusi taastada või ka osaliselt säilitada, kuna sihtkaitsevööndite kaitse-eesmärgiks oli ainult olemasolevate koosluste säilitamine (ala kaitse-eesmärgiks pole elupaigatüüp puiskarjamaad) või looduslike protsesside kaitse (Alakonnu ja Kõrgeperve SKV), mistõttu nii taastamispotentsiaaliga kui ka osa poollooduslikke kooslusi häviks.

Kehtiva kaitse-eeskirja § 10 („Vajalik tegevus“) kohaselt on Vaitka, Parnika, Koiva konnu, Vaskpalo, Saru ja Vaidva sihtkaitsevööndis poollooduslike koosluste esinemisaladel nende ilme ja liigikoosseisu säilimise tagamiseks vajalik loomade karjatamine, niitmine ning puu- ja põõsarinde harvendamine. Kuna see paragrahv ei näe vajaliku tegevusena ette Kõrgeperve ja Alakonnu sihtkaitsevööndis poollooduslike koosluste säilitamiseks vajalikke tegevusi, ehkki nendes vööndites leidub samuti poollooduslike kooslusi, mis vajaksid hooldust, lisatakse määruse § 10 esitatud vööndite loetellu ka Alakonnu ja Kõrgeperve sihtkaitsevööndid.

Paragrahvi 11 lõikest 1 võetakse välja Kõrgeperve ja Alakonnu sihtkaitsevöönd, mille asemel täiendatakse § 11 lõikega 2, mis sõnastatakse järgmiselt: „Kõrgeperve ja Alakonnu sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on elupaigatüüpide vanad loodusmetsad ja laialehised lammimetsad arengu ning taastumise tagamine üksnes loodusliku protsessina ning poollooduslike koosluste taastamine, mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.“

Muudatustega luuakse võimalus teha Alakonnu ja Kõrgeperve sihtkaitsevööndis olevate poollooduslike koosluste ilme- ja liigikoosseisu säilimiseks vajaminevaid hooldustöid, samas jätkates nendes vööndites asuvate metsaelupaigatüüpide kaitset loodusliku protsessina.

Teiste sihtkaitsevööndite sõnastusi täiendatakse sõnadega „taastamine“ ja/või „säilitamine“, et võimaldada ka teistes sihtkaitsevööndites degradeerunud, kuid taastamispotentsiaaliga elupaigatüüpide taastamist ja kaitset.

Kaitsekorra väljatöötamisel ei arvestatud eksperdi pakutud piirimuudatustega, kus kõik metsakooslused, mille areng tuleb tagada üksnes loodusliku protsessina, paikneksid täielikult Kõrgeperve ja Alakonnu sihtkaitsevööndis ning kõik poollooduslikud kooslused, mille hooldamine ja taastamine on vajalik, Parnika sihtkaitsevööndis ja Koiva piiranguvööndis. Eksperdi pakutud piir poolitaks 2012. aastal Anneli Palo inventeeritud puiskarjamaad (9070).

Samuti jääks ettepanud piirimuudatusega Alakonnu sihtkaitsevööndisse lubjavaesel mullal liigirikaste niitude elupaik (keskkonnaregister, august 2014), mis vajab hooldamist. Seega pole piiride muutmine tingimata probleemi lahendamiseks otstarbekas, kuna poollooduslike koosluste kaitset on võimalik tagada ka praegustes sihtkaitsevööndites. Pigem kannatas seetõttu kaitsekorra selgus, sest vööndite piiri muutmisel (mõtteline sirge läbi metsa) kannataks piiride selgus looduses, mis hilisemal eeskirja rakendamisel võib tuua kaasa segadust ja arusaamatusi (kus täpselt kehtivad loodusliku sihtkaitsevööndi reeglid ja kus mitte).

Eksperdi hirm, et poollooduslike kooslusi hakatakse taastama lammimetsade (91F0) arvelt (põhjus, miks ekspert eelistas vööndite piiri muutmist), on põhjendamatu, sest poollooduslike kooslusi saab taastada ainult aladel, mis on inventeeritud poollooduslikeks kooslusteks. Kaitseala valitseja peab otsuseid tehes arvestama (kaitse-eeskirja § 6 lõige 2) ala kaitse-eesmärkidega ja keskkonnaregistri andmetega, ehk kaitseala valitsejal pole õigust kooskõlastada kaitse-eesmärgiga vastuolus olevaid tegevusi.

Lisaks kaitseala kaitsekorra sisulisele muutmisele tunnistatakse määrusega kehtetuks või muudetakse kaitse-eeskirja sätteid, mis ei vasta enam kehtivale õigusele. Eelkõige on kaitse-eeskirja muutmine seotud pärast kaitse-eeskirja vastuvõtmist (6. oktoober 2005) looduskaitseseaduses tehtud muudatustega. Kaitse-eeskirja muutmine on korrastava iseloomuga ega muuda kaitseala kaitsekorda, kuivõrd kaitse-eeskirja vastuolu korral seadusega kuuluks niikuinii kohaldamisele seadus. Siiski õigusselguse huvides on põhjendatud ilmselged vastuolud kaitse-eeskirjast kõrvaldada.

Määruse § 1 punktiga 2 tunnistatakse kehtetuks säte, mis ei vasta enam kehtivale õigusele. Eramaal viibimine on reguleeritud 01.07.2014 jõustunud keskkonnaseadustiku üldosa seaduse 4. peatüki 2. jaos ja mõningal määral looduskaitseseaduses (§ 15). Sätte muutmise asemel tunnistatakse see kehtetuks, sest viidatud kehtiv regulatsioon kohaldub eramaal viibimisele ka sellele kaitse-eeskirjas otsesõnu viitamata.

Määruse § 1 punktiga 3 korrastatakse kaitse-eeskirjas säte, mis kordab looduskaitseseaduse § 14 lõike 1 loetelu. Looduskaitseseaduse § 14 lõikes 1 tehtud muudatuste tõttu ei ole kaitse-eeskirja § 5 enam ajakohane:

1. Olulisim muudatus on seotud 1. juulil 2015 jõustunud ehitusseadustikuga. Muu hulgas ei kasuta kehtiv ehitusseadustik enam väikeehitise ega kohaliku omavalitsuse kirjaliku nõusoleku mõistet. Väiksemate ehitiste puhul on senise kohaliku omavalitsuse kirjaliku nõusoleku asemel vaja esitada üksnes ehitusteatis ning kui omavalitsus täiendavaid andmeid ei nõua, võib ehitamisega alustada. Kui ehitusteatis või ehitusloa kohustusega ehitist kavandatakse kaitsealal, eeldab tegevus siiski ka kaitseala valitseja nõusolekut. Seetõttu viiakse kaitse-eeskirja § 5 kooskõlla looduskaitseseaduse § 14 lõike 1 punktis 6 sätestatuga.
2. Kaitse-eeskirja §-st 5 jäetakse välja tegevused, mis looduskaitseseaduse § 14 lõikest 1 tulenevalt ei vaja enam kaitseala valitseja nõusolekut. Looduskaitseseaduse § 14 lõike 1 punkt 3, mis keelab ilma kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekuta väljastada metsamajandamiskava, on alates 01.05.2013 kehtetu. Looduskaitseseaduse § 14 lõike 1 punkt 4, mis keelab ilma kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekuta väljastada metsateatist, on kehtetu alates 01.04.2007.
3. Kaitse-eeskirja § 5 loetelu täiendatakse looduskaitseseaduse § 14 lõike 1 punktides 9 ja 10 sätestatud tegevustega (uue veekogu rajamine ja jahilukite lisasõitmine). Kaitse-eeskirja vastuvõtmise ajal (6. oktoober 2005) ei olnud uue veekogu rajamine looduskaitseseaduses

reguleeritud üldise kitsendusena (§ 14), vaid võõndipõhiselt: sihtkaitsevööndis keelatud (looduskaitseeaduse § 30), piiranguvööndis keelatud, kui kaitse-eeskirjaga ei sätestata teisti (looduskaitseeaduse § 31 lõike 2 punkt 2). Sama keeldu sisaldas kaitse-eeskirja 14 punkt 3. Kuna kehtiv looduskaitseeadus näeb uute veekogude rajamisse sekkumise võimaluse ette nende veekogude rajamisel, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, selle rajamiseks on vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba või esitada ehitusteatis, siis lisatakse kaitse-eeskirja § 5 looduskaitseeaduse § 14 lõike 1 punkti 9 kohane punkt ja vastavalt tunnistatakse kehtetuks kaitse-eeskirja § 14 punkt 3.

Määruse § 1 punktiga 4 viiakse kaitse-eeskiri kooskõlla keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusega, mille kohaselt ei ole keskkonnamõju hindamisel enam järelevalvajad.

Määruse § 1 punktiga 7 tunnistatakse kehtetuks kaitse-eeskirja § 14 punkt 3, kuna see ei vasta kehtivale õigusele. Veekogude rajamine on reguleeritud looduskaitseeaduse § 14 lõike 1 punktiga 9, mille kohaselt on suurema kui viie ruutmeetrise uue veekogu rajamisel vajalik kaitseala valitseja nõusolek, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks. Looduskaitseeaduse § 14 lõiget 1 kordavasse kaitse-eeskirja § 5 lisatakse vastav punkt.

3. Menetluse kirjeldus

Koiva-Mustjõe maastikukaitseala kaitse-eeskirja muutmise eelnõu avalik väljapanek toimus ajavahemikul 30. märts kuni 30. aprill 2015 Keskkonnaameti Põlva-Valga-Võru regiooni Võru kontoris ning Mõniste ja Taheva Vallavalitsuse ruumides. Teade kaitse-eeskirja avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu kohta ilmus 25. märtsil 2015 üleriigilise levikuga ajalehes Eesti Päevaleht ning 26. märtsil 2015 kohalikes ajalehtedes Valgamaalane ja Võrumaa Teataja. Väljaandes Ametlikud Teadaanded ilmus kaitse-eeskirja eelnõu avalikustamise teade 23. märtsil 2015. Koiva-Mustjõe maastikukaitseala kaitse-eeskirja muutmise eelnõu materjalidega oli võimalik tutvuda ka Keskkonnaameti koduleheküljel.

Looduskaitseeaduse §-s 9 sätestatud kaitse alla võtmise menetluse kohaselt saadeti tähtkirjaga teade kaitse-eeskirja eelnõu avalikustamise kohta Kõrgeperve, Alakonnu, Vaitka, Parnika, Koiva konnu, Vaskpalo, Saru ja Vaidva sihtkaitsevööndites asuvate katastriüksuste maaomanikele, RMK-le, Taheva ja Mõniste Vallavalitsusele ja Valga Maavalitsusele. Kirjas paluti teha parandusettepanekuid ja esitada vastuväited. Kirjad sisaldasid teadet, et kui vastuväiteid ega ettepanekuid kirjas nimetatud tähtajaks ei esitata, loetakse seda kaitse-eeskirja muutmise eelnõuga nõustumiseks. Teade sisaldas ka infot, et avalikku arutelu ei toimu, kui avaliku väljapaneku kestel ei tehta sellesisulist ettepanekut.

Avalikustamise käigus esitasid arvamuse kaks maaomanikku, kes väljendasid pahameelt, et riik omavolitseb, ei austa eraomandi puutumatus ning kuna maaomanike arvamustega nagunii ei arvestata, siis pole mõtet kaasa rääkida. Vastuväiteid või parandusettepanekuid saadatud eelnõu kohta ei esitatud. Keskkonnaamet on saatnud laekunud arvamustele vastuskirjad, kus selgitati kaitse-eeskirja muutmise põhjuseid. RMK, Taheva ja Mõniste Vallavalitsus ja Valga Maavalitsus ettepanekuid ega vastuväiteid ei esitanud.

Avaliku väljapaneku ajal esitati ettepanek avaliku arutelu korraldamiseks.

Koiva-Mustjõe maastikukaitseala kaitse-eeskirja eelnõu avalik arutelu toimus 2. juunil 2015 Taheva Maakultuurimajas. Teade eelnõu avaliku arutelu kohta ilmus 15. mail 2015 üleriigilise levikuga ajalehes Eesti Päevaleht ning 16. mail 2015 kohalikes ajalehtedes Valgamaalane ja Võrumaa Teataja. Väljaandes Ametlikud Teadaanded ilmus eelnõu avaliku arutelu teade 15. mail 2015. Koiva-Mustjõe maastikukaitseala kaitse-eeskirja eelnõu materjalidega oli võimalik enne avaliku arutelu toimumist tutvuda ka Keskkonnaameti koduleheküljel.

Looduskaitseaduse §-s 9 sätestatud kaitse alla võtmise menetluse kohaselt saadeti tähtkirjaga teade eelnõu avaliku arutelu kohta Kõrgeperve, Alakonnu, Vaitka, Parnika, Koiva konnu, Vaskpalo, Saru ja Vaidva sihtkaitsevööndites asuvate katastriüksuste maaomanikele, RMK-le, Põdrala Vallvalitsusele ning Valga Maavalitsusele.

Avalikul arutelul osales 17 inimest, kellest kolm olid Keskkonnaametist (kaitse planeerimise spetsialist Maarja Mägi, looduskaitse bioloog Tarmo Evestus ja maahoolduse spetsialist Jan Ruukel).

Avalikul arutelul tutvustati kaitse-eeskirja eelnõud ning seejärel said sõna kohalikud elanikud, kes esitasid vastuväiteid ja arvamusi eelnõu kohta. Ettepanekud eelnõu parandamiseks ja Keskkonnaameti seisukohad on lisatud tabelisse 1.

Tabel 1. Koiva-Mustjõe maastikukaitseala kaitse-eeskirja muutmise eelnõu avalikul arutelul esitatud ettepanekud ja Keskkonnaameti seisukoht

Arvamuse/ettepaneku kokkuvõte	Tulemus (Keskkonnaameti otsus)
Kaitsealal tuleks kaalutusotsused anda kaitseala üldisest kaitse-eesmärgist, vööndite kaitse-eesmärkidel ei ole tähtsust ning nende muutmisel ei ole mõtet.	Vööndite kaitse-eesmärgid on olulised. Kaitse-eesmärgist on olemas vööndi kaitsekord. Ainult metsakoosluste kaitseks on looduslikud sihtkaitsevööndid, kus inimene koosluste arengusse vahele ei sekku. Poollooduslikud kooslused looduslikus sihtkaitsevööndis ei säili ning seetõttu on vaja kaitse-eesmärgid ümber sõnastada.
Koiva-Mustjõe kaitse-eeskirja § 1 lõike 1 punktis 2 on kirjas, et kaitstakse kõiki loodusdirektiivi II lisas nimetatud kaitsealuseid liike. Ettepanek loetleda kõik need liigid, mida alal konkreetselt leidub ehk mida kaitstakse.	Kaitseala kaitse-eesmärgi juures on üles loetletud loodusdirektiivi II lisas nimetatud liigid keda alal kaitstakse. Loetlemata on ainult II kaitsekategooria liigid, kuna LKS § 53 lõike 1 järgi on keelatud nende liikide elupaiga täpse asukoha avaldamine massiteabe vahendites. Nimetamata liikideks on männisinelane, paksukojaline jõekarp ja emeriitpõrnikas.
Piiranguvööndi kaitse-eesmärgid ja kaitsekord tuleksid viia tänapäeva põhimõtetele kooskõlla.	Kaitse-eeskirja muutmise tingis asjaolu, et kõiki poollooduslike kooslusi, mis olid seatud kaitseala kaitse-eesmärgiks, ei olnud võimalik Alakonnu ja Kõrgeperve sihtkaitsevööndis säilitada. Kuna tegemist oli otseselt kaitse-eesmärgi ohustava teguriga, võeti tööplaani ainult kaitse-eeskirja mõne punkti muutmiseks.

	Kuna käimasoleva menetluse eesmärk oli leida lahendus poollooduslike koosluste hooldamise küsimusele, siis menetlusökonomika eesmärgil ei ole otstarbekas ära lahendada tõstatatud kaitsekorra küsimusi. Selleks alustatakse hiljem uut menetlust.
--	--

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu koostamisel on arvestatud järgmiste EL õigusaktidega:

1. EÜ Nõukogu direktiiviga nr 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitsest (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50).
2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7–25).

EÜ Nõukogu direktiivi nr 92/43/EMÜ ehk loodusdirektiivi artikli 2 lõike 1 kohaselt on nimetatud direktiivi eesmärk looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitsmisega kaasa aidata bioloogilise mitmekesisuse säilimisele EL liikmesriikide territooriumil. Loodusdirektiivi artikli 3 lõigete 1 ja 2 kohaselt luuakse Euroopa ökoloogiline võrgustik Natura 2000, mille loomisse annab oma panuse iga liikmesriik võrdeliselt sellega, millisel määral leidub tema territooriumil loodusdirektiivis nimetatud looduslike elupaigatüüpe ja liikide elupaiku. Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 1 alapunktiga 14 on Natura 2000 võrgustikku linnualaks esitatud Koiva-Mustjõe linnuala ja punkti 2 alapunktiga 121 on Natura 2000 võrgustiku loodusalaks esitatud Koiva-Mustjõe luha loodusala, mis hõlmab Koiva-Mustjõe maastikukaitseala. Seetõttu tuleb Koiva-Mustjõe maastikukaitsealal tegevuse kavandamisel hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade kohta kehtivaid erisusi.

Koiva-Mustjõe luha loodusala on kinnitatud Natura 2000 võrgustiku alaks Euroopa Komisjoni 12. novembri 2007. a otsusega 2008/24/EÜ, millega võeti vastavalt nõukogu direktiivile nr 92/43/EMÜ vastu boreaalses biogeograafilises piirkonnas asuvate ühenduse tähtsusega alade esimene ajakohastatud loetelu (teatavaks tehtud numbriga K(2007) 5402 all, ELT L 012, 15.01.2008, lk 118–382). Viimati ajakohastati boreaalse biogeograafilise piirkonna loodusalade nimekirja Euroopa Komisjoni 3. detsembri 2014. a otsusega 2015/73/EL, millega võeti vastavalt nõukogu direktiivile nr 92/43/EMÜ vastu boreaalses biogeograafilises piirkonnas asuvate ühenduse tähtsusega alade kaheksas ajakohastatud loetelu (teatavaks tehtud numbriga C(2014) 9092 all, ELT L 18, 23.01.2015, lk 485–695).

Pärast määruse jõustumist tehakse Euroopa Komisjonile ettepanek lisada elupaigatüüp puiskarjamaad (9070) Koiva-Mustjõe luha loodusala eesmärkide hulka.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ ehk linnudirektiivi artikli 1 kohaselt käsitleb nimetatud direktiiv kõikide looduslikult esinevate linnuliikide, kaasa arvatud nende munade, pesade ja elupaikade kaitset EL liikmesriikides. See hõlmab nende liikide kaitset, hoidmist ja kontrolli ning kasutamist. Linnudirektiivi artiklite 2 ja 3 kohaselt võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, sealhulgas kaitsealade loomine, eelnimetatud linnuliikide

arvukuse hoidmiseks tasemel, mis vastab eelkõige ökoloogilistele, teaduslikele ja kultuurilistele nõuetele, arvestades samal ajal majanduslikke ja puhkeaja veetmisega seotud vajadusi. Koiva-Mustjõe linnuala olulised kaitse-eesmärgid on mitme linnudirektiivi I lisas nimetatud linnuliigi kaitse.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse mõju on positiivne loodus- ja elukeskkonnale, aidates looduskeskkonna säilitamisega kaasa inimeste põhivajaduste ja elukvaliteedi tagamisele. Kehtestatav kaitsekord arvestab ala eesmärgiks olevate väärtuste kaitse vajadusi ja selle rakendamine tagab nende säilimise.

Kaitse-eeskirjas muudatuste tegemine aitab kaasa rahvusvaheliste kohustuste täitmisele, seega on mõju välissuhetele positiivne. Looduse mitmekesisuse ehk elurikkuse säilitamise ja suurendamise vajaduse sätestavad nii Euroopa 2020 kui ka Ressursitõhusa Euroopa tegevuskava. Sellest tulenevalt on elurikkuse vähenemise peatamiseks ja taastamiseks kinnitatud EL elurikkuse strateegia aastani 2020 (KOM(2011)2441), mis seab liikmesriigile konkreetsed ja mõõdetavad eesmärgid elurikkuse (liikide ja elupaikade seisundi) parandamiseks aastaks 2020. Kinnitatav õigusakt toetab otseselt nende eesmärkide saavutamist.

Määruse jõustumisel puudub oluline mõju sotsiaalvaldkonnale, riiklikule julgeolekule, majandusele, regionaalarengule ning riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele ja eelarvele, kuna kaitseala ja selle vööndite piirid ei muutu.

Kaitsekorra muutmisega tekib lisavõimalus hooldada puisniite Kõrgeperve sihtkaitsevööndis 2,3 ha-l ja puiskarjamaid taastada Alakonnu sihtkaitsevööndis ligikaudu 11 ha-l. Poollooduslike koosluste hooldamiseks on võimalik taotleda vastavalt maaeluministri 22. aprilli 2015. a määrusele nr 38 „Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus” toetust puisniidu hooldamiseks 450 euro/ha ja puiskarjamaa hooldamiseks 250 euro/ha. Lisaks tekib määruse muutmisega võimalus Koiva konnu sihtkaitsevööndis taastada ligikaudu 12 ha puiskarjamaid ning vajaduse korral saab pärast määruse muutmist teha ka teistest sihtkaitsevööndites vajalikke taastamistöid (näiteks eemaldada võsa lamminiitude või puisniitude taastamiseks). Kaitse-eeskirja muutmisega tekib seega võrreldes kehtiva eeskirjaga täiendavalt õigus taotleda pool-looduslike koosluste hooldamise toetust 25,3 hektaril.

Määruse jõustumine ei too kaasa organisatsioonilisi muudatusi ja võrreldes kehtiva kaitsekorraga ei teki täiendavaid rahalisi kohustusi.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Vaidlustamine

Määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Seega vastavad määruses üldkorralduse tunnustele sätted, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad

kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu on kooskõlastatud teiste ministeeriumidega eelnõude infosüsteemi EIS kaudu. Kõik ministeeriumid kooskõlastasid eelnõu vaikimisi. Vabariigi Valitsuse reglemendi § 7 lõike 4 kohaselt, kui kooskõlastaja ei ole sama paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud või jätnud seda põhjendamatult kooskõlastamata, loetakse eelnõu kooskõlastatuks.

Marko Pomerants
Keskkonnaminister